

bliver udsendt, hvis det viser sig, at vi ikke må sende dem ud, mens sagen kører. Men nu får vi altså en sag, og det synes jeg er godt for alle parter.

Jeg er helt enig i det med aldersdiskriminationen. Det var en af de første sager, jeg tog op som nyvalgt folketingsmedlem, at vi skulle bekæmpe aldersracismen, og hvis jeg nu sige det, uden at fru Pia Kjærsgaard rynker på næsen, er det faktisk noget, man har drøftet en hel del i Europa-Parlamentet. Så, så siger jeg ikke mere.

Formanden:

Hr. Søren Søndergaard, og nu begynder det at køre på overtid.

(Kort bemærkning).

Søren Søndergaard (EL):

Ja, men det er klart, at når man begynder at diskutere aldersdiskrimination under dette punkt, må jeg bare opfordre forskellige ordførere og for den sags skyld også ministeren til at slå op i referatet af finanslovdebatten. Her var der en lang diskussion om aldersdiskrimination, der tog udgangspunkt i, at i den kommende periode fyrer den nuværende regering en langt større del af de ældre i den offentlige sektor, end de forholdsmæssigt udgør af det samlede antal, så her var der en konkret mulighed for at gå imod aldersdiskrimination i stedet for at stå her bagefter og snakke om det.

Før snakkede jeg om serbiske desertører og militærnægtere, mens ministeren snakker om bosniere, der har brugt militære forhold som begrundelse, men lad det nu ligge. Det er rigtigt, at der var 13.000, som fik opholdstilladelse på grund af militære forhold, og jeg vil godt oplyse fru Pia Kjærsgaard om, hvad der står bagefter. Der står, at de 13.000 ikke kunne få det, hvis den nye lov var gældende.

Men så står der også: Det er dog samtidig Udlændingestyrelsens vurdering, at mange af disse personer også kunne have fået opholdstilladelse som flygtning på et andet grundlag. Jeg går ud fra, at det er det spørgsmål, som skal afklares i den diskussion, vi står over for.

Hermed sluttede forhandlingen, og lovforslaget overgik derefter til anden behandling.

Afstemning

Formanden:

Jeg foreslår, at lovforslaget henvises til Udvalget for Udlændinge- og Integrationspolitik. Hvis ingen gør indsigelse, betragter jeg det som vedtaget. (*Ophold*). Det er vedtaget.

Den næste sag på dagsordenen var:

4) Første behandling af lovforslag nr. L 150: Forslag til lov om ændring af integrationsloven. (Individuelle kontrakter).

Af integrationsministeren (Bertel Haarder).
(FremSAT 28/2 2002).

Lovforslaget sattes til forhandling.

Forhandling

Birthe Rønn Hornbech (V):

Lovforslaget drejer sig om, at kommunalbestyrelsen i forbindelse med integration af udlændinge skal udarbejde en individuel kontrakt med hver enkelt udlænding.

Det fremgår af selve lovteksten, at det, der skal lægges vægt på, er den enkelte udlændings individuelle færdigheder og forudsætninger, og man skal beskrive den pågældendes beskæftigelses- eller uddannelsesmål.

Også her må jeg sige, at det naturligvis er et forslag, som Venstre varmt kan støtte. Det, som jeg lige har læst op fra lovteksten, gør helt klart, hvad grundholdningerne i Venstres politik er. Det er også det, der er nævnt i det kasseeftersyn, som vi sammen med De Konservative har fremsat forslag om nogle gange tidligere. Det er helt afgørende, at den enkelte udlænding selv føler ansvaret for sin egen integration, og at man ved at indgå en egentlig kontrakt myndiggør den enkelte udlænding.

Kl. 16.00

Jeg vil godt nævne to høringssvar, som jeg egentlig synes er nogle af yderpunkterne i synspunkterne. Det ene stammer fra Dansk Socialrådgiverforening, som synes, forslaget er uhenigtsmæssigt, fordi kontrakter skal forhandles og indgås mellem ligeværdige parter. Det mener man ikke er tilfældet her, når kommunalbestyrelsen som skitseret i forslaget egenhændigt kan

fastsætte indholdet, hvis der ikke er enighed. Ja, undskyld, jeg siger det, men det er jo et typisk socialdemokratisk socialrådgiversynspunkt at fokusere på, at der ikke er ligeværdighed.

Det er jo rigtigt, at i masser af livets forhold synes vi i Venstre, at borgernes retsstilling set ud fra et retligt synspunkt er alt for svag over for de offentlige myndigheder. Men det, man ønsker med dette forslag, er jo netop ikke at skabe retlig ligestilling, men skabe værdighed og myndiggørelse af det enkelte menneske, der tager ansvaret for sin egen integration, og det kan Socialrådgiverforeningen naturligvis ikke fordrage, for den skal jo ikke have noget med det her at gøre.

Hvis det stod til os, skulle udlændingene overhovedet ikke på noget socialkontor i kommunen. De skal på en eller anden form for beskæftigelseskontor, eller hvad man vil kalde det. De skal overhovedet ikke i nærheden af de socialrådgivere, der anser alle udlændinge for ofre og anser det at være udlænding som det samme som et socialt tilfælde. Nu skal man udnytte ressourcerne hos den enkelte udlænding, det er dét, der er meningen, og derfor er jeg utrolig glad for en passus fra Flygtningehjælpens svar, som jeg vil læse op som afslutning:

»Aktivering bør efter vores opfattelse tilrettelægges i tæt samarbejde med erhvervslivet og det lokale arbejdsmarked og samtidig tage udgangspunkt i den enkeltes ressourcer og ønsker. Både samfundsøkonomien og menneskelige hensyn taler for at udnytte medbragt uddannelse og tidligere erhvervs erfaring og kvalifikationer.«

Det kunne jeg ikke have sagt bedre selv.

Morten Bødskov (S):

Har man et arbejde, har man også de bedste chancer for at blive integreret i det danske samfund, og det er Socialdemokratiets grundlæggende opfattelse, at en vellykket integration står og falder med flygtninge og indvandreres muligheder for at få et arbejde eller at påbegynde en uddannelse.

De senere år er der gjort meget for at styrke integrationen af flygtninge og indvandrere. 1990'ernes dramatiske fald i ledigheden har betydet, at mange flygtninge og indvandrere er kommet i arbejde, og samtidig er der masser af kommuner rundtomkring i landet, som gør en brav indsats for at få endnu flere i både arbejde og i uddannelse.

Men meget skal stadig gøres: Arbejdsløsheden er for høj, masser af flygtninge og indvan-

drere skal have en uddannelse, tusindvis af unge søger en praktikplads, og desværre må vi konstatere, at vi stadig er langt fra Socialdemokratiets mål, nemlig at alle flygtninge og indvandrere indgår i vort samfund på fuldstændig lige fod med alle andre.

Socialdemokratiet er derfor i udgangspunktet positivt indstillet over for ethvert initiativ, der kan bringe flere flygtninge og indvandrere i arbejde eller uddannelse. Vi støtter derfor intentionerne i lovforslaget, for det trækker bestemt i den rigtige retning. Det er positivt, at regeringen nu også fokuserer på initiativer, der kan forbedre integrationen af flygtninge/indvandrere, og særlig positivt er det, at regeringen fremsætter et forslag, der ligger fuldstændig i forlængelse af Socialdemokratiets målsætning.

Lovforslaget indfører nye, individuelle kontrakter i stedet for de nuværende handlingsplaner, og Socialdemokratiet støtter dette. Vi opererer selv i vores eget og meget omfattende integrationsudspil med det, vi kalder for forpligtende kontrakter, hvor de nuværende handlingsplaner yderligere målrettes mod den enkelte og samtidig gøres meget mere erhvervsrettede, end tilfældet er i dag.

I Socialdemokratiet mener vi, at en forpligtende kontrakt skal tage afsæt i den enkeltes kvalifikationer og skal sammensættes af sprogundervisning, samfundsforståelse og beskæftigelse, og da målet er at få den enkelte flygtning eller indvandrer i arbejde, skal der også indgå mindst 30 timers aktivering om ugen. Det er Socialdemokratiets mål.

Samtidig er Socialdemokratiet også klar til at se på, om de 3-årige kommunale integrationsprogrammer skal gøres mere smidige. Hvis det er sådan, at man f.eks. ved afkorting eller forlængelse kan øge den enkelte flygtninges muligheder for at få et arbejde, er vi klar til at se på det. Som i alle andre sammenhænge er Socialdemokratiets grundholdning også her, at står systemer og administrative normer i vejen for ønsket om, at folk skal have et arbejde, er vi klar til at ændre dem.

Kl. 16.05

Vi kan derfor støtte intentionerne i forslaget, men er dog kede af, at på ét punkt er forslaget uambitiøst. Vi mener, at alle, og det vil også sige familiesammenførte, skal have en sådan kontrakt. I lovforslagets bemærkninger er dette formuleret som et forslag til kommunalbestyrelsen, men Socialdemokratiet finder denne formulering for vag og tvivler på effekten af den. Vi vil

derfor foreslå, at både kommunens tildelte flygtninge og familiesammenførte, som bosætter sig i kommunen, for fremtiden skal indgå en forpligtende kontrakt og også skal indgå i de kommunale integrationsprogrammer.

I dag er det som allerede nævnt sådan, at flygtninge skal have udarbejdet en individuel handlingsplan, når de påbegynder deres integrationsprogram. Desværre viser erfaringerne, at der er voldsom stor forskel på kvaliteten af planerne og ikke mindst deres faktiske indhold, og Socialdemokratiet er derfor spændt på at høre, hvad ministeren vil gøre, ikke mindst hvordan han vil sikre, at de nye kontrakter ikke kommer til at lide af samme forskellighed og svingende kvalitet, som handlingsplanerne nogle steder gør i dag.

I lovforslagets § 19, stk. 4, er der givet ministeren hjemmel til at fastsætte nærmere regler om den individuelle kontrakts indgåelse, indhold og udformning. Men der står også, at ministeren kan fastsætte reglerne, hvis ministeren altså finder det nødvendigt. Nu handler det i særlig grad om integration, og derfor vil Socialdemokratiet meget gerne stille ministeren to spørgsmål. For det første: Har ministeren tænkt sig at fastsætte regler for kontraktens udformning og indhold? Og for det andet i naturlig forlængelse heraf: Hvad skal indholdet være, så det sikres, at de nye kontrakter ikke kommer til at lide af de samme skavanker som dem, der nu skal ændres?

Afslutningsvis skal jeg sige, at i Socialdemokratiet mener vi som sagt, at det at have et arbejde er den bedste vej til at blive integreret i samfundet, og målsætningen om en forpligtende kontrakt har vi selv. Vi synes, den er ganske godt i overensstemmelse med det, regeringen foreslår, og da regeringens forslag ligger i forlængelse af en fin socialdemokratisk ide, kan Socialdemokratiet støtte forslaget.

Søren Krarup (DF):

Lad mig begynde med at sige, at dette lovforslag utvivlsomt rummer praktiske fordele, hvad angår muligheden for at få fremmede ud på arbejdsmarkedet.

Det er godt, det fastslås, at der er rettigheder og især også pligter for den enkelte, så anskuet i et rent praktisk perspektiv må forslaget anbefales. Men er dette rent praktiske perspektiv nu også det rette? Jeg føler i hvert fald trang til at stille nogle principielle spørgsmål vedrørende selve lovforslagets indhold og forudsætninger.

For det første: Er det opgaven at integrere udlændinge, der kommer til Danmark? Vi lever jo, som jeg før har været inde på, i en folkevandringsperiode. Den såkaldte indvandring eller flugt er en camoufleret folkevandring, hvormed mennesker fra den tredje verden vil skaffe sig adgang til den vestlige verden, og skal vi uden videre acceptere denne forklædte folkevandring, og kan vi gøre det uden at sætte Danmarks eller det danske folks eksistens på spil? Et lille land vil jo hurtigt kunne blive oversvømmet.

For det andet: Hvad betyder selve ordet integration? Den politiske jargon siger, at integration er ensbetydende med at komme ud på arbejdsmarkedet, men integration er noget langt videregående, for det betyder at blive ét med Danmark og at blive dansk. Der er med andre ord tale om en folkelig, en kulturel og, havde jeg nær sagt, en eksistentiel proces, og er den mulig for alle disse mange, mange tusinde muslimer, der som sådanne befinder sig i et afgørende modsætningsforhold til dansk kultur? Er der ikke tale om, at den politiske verden beroliger sig med fraser, når den som her bare siger integration, integration og atter integration.

For det tredje: Er integration opgaven, når der som i dette forslag tales om flygtninge? En flygtning skal jo netop ikke integreres. En flygtning skal have asyl, dvs. et fristed, indtil han eller hun atter kan vende hjem til sit eget land. Dette er selvsagt flygtningens situation, og hvorfor så integrere?

Kl. 16.10

Hvad er meningen med, at man således gør en flygtning til en indvandrer og vil, som det hedder i bemærkningerne, stille ham på lige fod med danskerne? Er det ikke ensbetydende med at tage al mening ud af sproget, når man gør en flygtning til en indvandrer? Lad mig også komme med en bemærkning om, at når man i en tid, hvor råd og nævn nedlægges i stort tal, indfører en særlig støtte til indvandrere, der skal integreres og have arbejde, opretter man jo i virkeligheden en anden form for statsligt nævn, der samtidsvis for så vidt medfører en illoyal konkurrence mod danske arbejdere.

Kort sagt: Forslaget, der i sit begrænsede praktiske sigte kan være godt nok, rejser en lang række spørgsmål, som rammer lige ind i hjertet af regeringens nye udlændingepolitik.

Jeg gentager: Skal vi acceptere folkevandringen til Danmark? Er det ikke tværtimod opgaven at standse folkevandringen og beskytte Danmark? Og skal integration ikke kun gælde

dem, der er kommet hertil og har fået statsborgerskab og derfor bliver her? De skal integreres, men flygtninge skal have asyl og så hjem igen, når der er fred i deres hjemland.

I Dansk Folkeparti er vi positive over for lovforslagets begrænsede og praktiske sigte, men vi finder dets perspektiv kort, overfladisk og også forkert.

(Kort bemærkning).

Birthe Rønn Hornbech (V):

Vi ser jo her grundforskellen mellem Dansk Folkeparti og Venstre, hvilket dog ikke betyder, at vi ikke kan snakke sammen, for vi er enige om mange ting.

Hr. Søren Krarup er imod integration, og jeg forstår godt tankegangen, men egentlig synes jeg godt, jeg vil høre lidt om, hvad der så skal ske med de mennesker.

Hr. Søren Krarup må jo medgive, at vi ønsker ikke nogen folkevandring. Vi kommer med det allerstrammeste forslag i danmarkshistorien, netop fordi vi ikke vil have en folkevandring. Men der er altså nogle, vi vil give opholdstilladelse, og så mener vi, de skal integreres.

Hvad er det helt præcist, hr. Søren Krarup vil sætte i stedet for? Skal de sidde i asylcentre i 7 år, og så skal vi se, om de kan vende tilbage? For at komme videre i diskussionen vil jeg godt vide, hvad alternativet i praksis skal være for dem, der har fået opholdstilladelse i Danmark.

(Kort bemærkning).

Søren Krarup (DF):

Jeg vil sige det helt hensyn til integration, at det er som sagt et slagord, der efterhånden misbruges på det groveste.

Det, sagen drejer sig om, er jo, at i en folkevandringstid skal der naturligvis standses for den ukontrollerede indstrømning, der har fundet sted. Det er i hvert fald mit mål, og jeg tror også, det er Dansk Folkepartis.

Det er klart, at de, der er kommet hertil og har fået statsborgerskab og skal blive i Danmark, skal integreres, men samtidig skal man gøre sig klart, at det er ikke kun et spørgsmål om at komme ud på arbejdsmarkedet. Det betyder faktisk, at de skal indgå i det danske folks helhed, og det er ikke et arbejdsmarkedsmæssigt spørgsmål. Det er et folkeligt, et kulturelt, et åndeligt spørgsmål. Opgaven er langt, langt dybere, end man i den politiske jargon overhovedet forestiller sig.

Så spørger fru Birthe Rønn Hornbech: Hvad gør vi med de flygtninge, der er kommet hertil? Spørgsmålet er altså, om der skal komme så mange flygtninge. Det er de facto-begrebet, der kommer ind i billedet igen, og det er jo blevet misbrugt på det groveste.

Fru Birthe Rønn Hornbech ved jo, at i 1945-1949 havde vi ca. 250.000 tyske flygtninge. De var ganske vist anbragt i lejre, men på en eller anden måde må det gøres klart, at flygtninge kun er her i en overgangsfase, indtil de kan komme hjem. De skal ikke integreres, for så bliver de indvandrere og ikke flygtninge.

Else Theill Sørensen (KF):

Hvis dette forslag nu havde været det eneste lovforslag, vi havde til behandling i denne emnekreds, kunne det være nærliggende at begynde at tage hele udlændingebatten om indfødsret og alt det op. Men det vil jeg lade være med, og så vil jeg forholde mig til forslaget ganske korte og kontante indhold.

Kl. 16.15

Jeg synes, det er vigtigt, at udlændinge, som er i Danmark, får hjælp til at blive i stand til at forsørge sig selv, for alternativet er jo, at samfundet skal forsørge dem.

Det nye i forslaget er formuleringsmæssigt, at ordet »handlingsplan« bliver erstattet af ordet »kontrakt«, og det opfatter jeg som noget, der har en signalværdi. En kontrakt er noget, der indgås mellem to parter, og den er forpligtende for begge sider, hvorimod en handlingsplan meget let bliver til eller faktisk er blevet en behandlingsplan. Netop derfor synes jeg, der er en god signalværdi i forslaget.

Der er behov for, at man laver sådanne planer. Det har man også gjort før, men det er vigtigt, at det er individuelle planer. I går blev jeg gjort opmærksom på en undersøgelse, man har lavet i Ringkjøbing Amt, og som viste, at blandt de flygtninge i amtet, der har fået asyl – og det er jo ikke her, der er flest flygtninge – var der 74 højtuddannede mennesker, men kun 4 af dem var i arbejde.

Jeg håber, vi alle sammen her i Folketinget kan blive enige om, at det er rigtig dårligt. Mange af dem var hurtigt kommet i gang med at tale det danske sprog, men der gik en ingeniør som pedel på en skole, og der var andre tilsvarende eksempler. Det er den slags, som jeg håber på en ny integrationspolitik og nye individuelle kontrakter kan være med til at afhjælpe.

Jeg var meget glad for at høre den socialdemokratiske ordfører nævne, at integrationsforløbet, som indtil nu har været 3-årigt, måske skulle gøres mere smidigt. Jeg tror nemlig, det er en meget væsentlig ting ved integrationsprogrammerne, at de skal være mere smidige og mere tilrettede den enkelte.

(Kort bemærkning).

Kamal Qureshi (SF):

Jeg har et meget kort, principielt spørgsmål til fru Else Theill Sørensen.

Problemet med, at der er veluddannede flygtninge, som er bosat i en kommune, hvor der rent faktisk ikke eksisterer den type arbejde, de er uddannet til, er efter min bedste overbevisning foranlediget af den eksisterende boligfordelingskvote, hvor man på en meget systematisk og systemtænkende måde trækker et nummer, når man ankommer til den danske grænse, og derefter bliver placeret i en kommune, hvor der ikke tages hensyn til den pågældendes uddannelsesmæssige baggrund, og det ikke overvejes, om kommunen er i stand til at tilbyde et arbejde, der kan matche den pågældendes evner. Er det noget, Det Konservative Folkeparti vil være villigt til at slække på, så der også bliver taget hensyn til kvalifikationerne?

(Kort bemærkning).

Else Theill Sørensen (KF):

Jeg vil godt svare på det sidste: Ja, det ville da nok være en god idé at sørge for, at folk også blev kanaliseret efter deres kvalifikationer. Men så vil jeg sige, at med hensyn til de 74 mennesker, hvoraf kun 4 har job, er det ikke sådan, at kommunen ikke kan tilbyde dem job. Der er nok af private virksomheder, som efterspørger folk med de uddannelser, men problemet er, at de ikke har kunnet få godkendt deres uddannelser.

Jeg håber, at det lovforslag, undervisningsministeren fremsatte i går om godkendelse af uddannelser i Danmark, lægger op til en større åbenhed over for, at det så at sige er de faktiske kvalifikationer, der er afgørende, og ikke nødvendigvis om uddannelsen er helt mage til den tilsvarende danske uddannelse. Der er masser af job i Ringkjøbing Amt til de 70 personer. Jeg kan ikke sige, om de kan komme i arbejde alle sammen, men det er det andet, jeg nævnte, der er problemet.

(Kort bemærkning).

Kamal Qureshi (SF):

Jeg vil gerne anerkende udsagnet, og jeg vil sige, at vi fra SF's side er meget indstillet på at støtte det forslag, når det kommer til behandling, fordi vi også helt klart betragter det som et stort problem, at man netop ikke har mulighed for at matche uddannelserne i forhold til behovet.

Formanden:

Hr. Kamal Qureshi, og nu er det som ordfører.

Kl. 16.20

Kamal Qureshi (SF):

Som jeg også tidligere har anført under denne lange debat, er vi i SF tilhænger af forpligtende aftaler og samarbejde. Det skal ikke være nogen hemmelighed, at jeg synes, det er helt afgørende, at man laver nogle aftaler, der forpligter alle parter, og jeg har også anført, at jeg meget gerne ser en meget høj grad af forpligtende samarbejde og forpligtende aftale på arbejdsmarkedsområdet, for det er der et meget stort behov for.

Vi lægger faktisk også op til i vores udspil på udlændingområdet, som jeg viste et lille glimt af tidligere, at der udarbejdes handlingsplaner for alle udlændinge – også dem, der er familie-sammenførte – inden for de første 14 dage efter deres ankomst til Danmark. Vi kan godt kalde det for kontrakter i stedet for handlingsplaner, det er ikke det, der er det afgørende.

Alle udlændinge skal gennemgå en grundig visitation, og de, der på grund af deres sundhedstilstand har behov for behandling – eksempelvis er hver tredje flygtning traumatiseret, enten fordi de har været udsat for tortur eller andet – skal omgående i behandling, og de ressourcestærke skal i gang med at arbejde hurtigst muligt. Men det betyder set med mine øjne, at aftalen forpligter os her i Folketinget til at sørge for, at vi opfylder vores del af den, så det ikke fortsat er 1-2 års ventetid på behandling af torturramte flygtninge, ligesom kommunerne skal overholde deres del af aftalen, så veluddannede akademikere og uuddannede analfabeter ikke sidder på den samme skolebænk og undervises i det samme til skade for begge parter. Vi vil til enhver tid støtte et sådant forslag.

Problemet med den aftale er bare, at det ikke er en gensidig aftale. Det er en aftale, hvor man har mulighed for at straffe den ene part, hvis denne ikke opfylder sine betingelser i aftalen, men jeg savner nogle bud fra ministeren på, hvordan vi straffer kommunerne, hvis de ikke

overholder deres aftaler, og hvordan vi straffer arbejdsgiverne, hvis de ikke overholder deres aftaler om det ansvar, vi pålægger dem med sådanne kontrakter. Det synes jeg ikke jeg kan få øje på i lovforslaget.

Derfor synes jeg, at sådan som forslaget umiddelbart foreligger her og nu, er det udelukkende udtryk for en spanskørspædagogisk mentalitet og viser ikke hen imod en gensidigt forpligtende aftale. Vi vil meget, meget gerne have med i udvalgsbehandlingen, at der indføres en forpligtelse til kommunerne og de andre parter, som indgår de kontrakter, og hvis ministeren gerne vil være med til det og begynder at anerkende, at også andre parter her i samfundet i højere grad skal forpligtes til at varetage deres del af ansvaret for integrationen, vil vi fra SF's side være meget imødekommende.

Christian Brix Møller (RV):

Som udgangspunkt er vi i Det Radikale Venstre åbne over for dette lovforslag om individuelle kontrakter. Det helt centrale er, at integrationen af nytillkomne udlændinge er rettet mod arbejdsmarkedet og inddrager de kvalifikationer, den enkelte måtte have med sig, og det fremsatte lovforslag kan være medvirkende til, at integrationsprogrammet i højere grad bliver rettet mod beskæftigelse. Ordet kontrakt sender også et godt signal om forpligtelse til hurtig handling med henblik på erhvervsrettet integration, både for kommunen og den pågældende udlænding.

Men vi stiller også spørgsmål: for det første om ikke ordet kontrakt er ret så misvisende, og for det andet hvorfor regeringen dog er så slap og svag, når det drejer sig om krav og sanktionsmuligheder over for snart sagt alle i samfundet lige på nær udlændinge.

Først om ordet kontrakt. Normalt forstås en kontrakt som en aftale, der indgås af parter, som ligeværdigt forpligter sig over for hinanden, og i lovforslagets bemærkninger beskrives denne forpligtelse også fint som ret og pligt. Men i selve lovteksten er den ligeværdighed mellem parterne, som en normal kontraktindgåelse kræver, imidlertid helt og aldeles fraværende. Det fremgår således ikke, at kontrakten skal tydeliggøre kommunens pligter om bl.a. danskundervisning og kontakt til virksomheder, og heller ikke, at udlændinge skal have garantier for, at vedkommendes rettigheder skal sikres. Bliver de ikke det, kan det jo helt uforskyldt gå ud over den enkeltes muligheder for at opnå permanent ophold senere hen, og jeg må altså sige, at der er en

vis symbolpolitik i denne anvendelse af ordet kontrakt.

Kl. 16.25

Dernæst om regeringens slaphed: Vi må erklære os skuffede over, som jeg allerede har nævnt det, at det ikke klargøres, hvilke konsekvenser det har, hvis kommunen ikke overholder sin del af kontrakten og integrationsloven i det hele taget.

Det Radikale Venstre finder det helt afgørende, at kommunerne lever op til integrationsloven, og vi tør også tage konsekvensen af det. Kort sagt skal de allersløveste kommuner kunne fratages integrationsopgaven, og herefter kunne opgaven så sendes i udbud, og andre kommuner, institutioner, firmaer og kommunen selv skal så kunne byde på opgaven, hvorefter den tildeles det bedste bud på grundlag af målsætning, forslag, resultater osv. Men kommunen, som har fået frataget integrationsopgaven, slipper hverken for at modtage nye flygtninge eller for at betale de nye aktører, som så træder i stedet.

Samlet set er vi altså åbne over for lovforslaget, men stiller os afventende, fordi der er for meget symbolpolitik, og det slet ikke er vidtgående nok, ja, der skal slet ikke ske noget nyt i forhold til den ene af de to kontraktparter, nemlig kommunen.

Søren Søndergaard (EL):

I dag står vi med en række konkrete erfaringer gjort ude i kommunerne igennem de første år med integrationsloven.

En af dem drejer sig om behovet for at tilrettelægge handlingsplaner for udlændinge, så de kan komme ind i det danske samfund.

Disse handlingsplaner skal lægges senest en måned efter, at kommunerne har overtaget integrationsopgaven, og det har helt klart givet vanskeligheder med at nå at gøre det ordentligt og grundigt, og det burde efter Enhedslistens opfattelse være det, vi brugte tiden på. I stedet mener vi, at det her forslag alt for meget fungerer som sådan et instrument, man kan slå nye danskere oven i hovedet med.

Regeringen bruger meget tid på at understrege nødvendigheden af, at indvandrere og flygtninge kommer ud på arbejdsmarkedet, og at det er vejen til en bedre integration. Det er vi fuldstændig enige i i Enhedslisten.

Men den måde, regeringen gør det på med det her lovforslag mener vi ikke har det resultat at gøde jorden og bane vejen for en bedre inte-

gration. Det er i sin udformning en straffeekspedition, som på forhånd har dømt nye danskere som skyldige i ikke at ville lade sig integrere.

Med hensyn til høringssvarene er der fra flere sider gjort opmærksom på konkrete problemer. Hvis regeringen oprigtigt ville gøre noget for integrationen, trak den forslaget tilbage og gik i gang med at overveje, hvordan *de* fornuftige overvejelser og påpegninger kan danne grundlag for et nyt og brugbart forslag.

Når jeg siger, at forslaget ligner en straffeekspedition, bygger jeg det ikke bare på grundtonen i forslaget – krav og sanktioner – men også på, at forslaget ensidigt bygger på, at det er den nye dansker, der skal stille sig til rådighed for systemet. Ansvar for kommunens side til at sikre en fornuftig integration er overhovedet ikke til stede i forslaget. Kommunen kan sanktionere en udlænding, men kan en udlænding sanktionere en kommune, hvis denne ikke opfylder sin forpligtelse? Ikke som forslaget ligger.

Det er en helt grundlæggende kritik, som ikke bare berører det her område, men som berører en lang række områder, når vi snakker om regeringens måde at ville lave integration på. Der er for meget diktér og følg-metode, og det bliver aldrig en god integration, hvis ikke den bygger på en ligeværdighed, sådan som det bl.a. også påpeges i høringssvaret fra FTF.

På den baggrund kan Enhedslisten ikke støtte forslaget i dets nuværende udformning.

Jann Sjørnsen (KRF):

Kristeligt Folkeparti kan støtte regeringens forslag.

Vi tror, at det på trods af de mangler, vi også synes der er i forslaget, kan være med til at sikre, at udlændinge, der kommer her til Danmark, lettere får fodfæste, ikke mindst på arbejdsmarkedet, og det gør, at vi alt i alt har valgt at støtte forslaget.

Når jeg siger det, er det, fordi jeg i lighed med andre ordførere godt kan undre mig over, at man ikke mere konsekvent har tænkt over, hvem det er, der skal have pligter i forhold til, at integrationen lykkes, at det ikke kun er et spørgsmål om, at udlændinge pålægges nogle pligter for at få nogle rettigheder, men at det rent faktisk også er sådan, at kommuner, arbejdsgivere m.fl. må have nogle pligter og i virkeligheden også kunne sanktioneres, hvis de ikke lever op til det, som vi må forvente fra samfundets side og i forhold til, at de her kontrakter for alvor giver mening. Vi medvirker i den forbindel-

se meget gerne under udvalgsarbejdet til – hvis det kan lade sig gøre og ministeren er indstillet på det – at det bliver udbygget.

Men uanset den kritik vil jeg sige, at det her trods alt er rigtigt nok i forhold til, at vi får disse individuelle kontrakter gjort bedre, end de er i dag, og derfor kan vi støtte lovforslaget.

Kl. 16.30

Integrationsministeren (Bertel Haarder):

Jeg vil gerne kort takke for den brede tilslutning.

Jeg vil forsikre hr. Morten Bødskov om, at lovforslaget også omfatter familiesammenførte; der står udtrykkeligt, at der skal indgås kontrakter med denne gruppe af udlændinge, der efter gældende lovgivning har krav på at få udarbejdet en handlingsplan.

Jeg kan også forsikre, at disse kontrakter ikke skal blive lige så udflydende som de eksisterende handlingsplaner. Meningen er at løfte hele denne integrationsproces op i et nyt spor.

Så kommer hr. Søren Krarup og siger, at han ikke kan lide ordet integration. Det kan jeg sådan set heller ikke, og hvis vi kan finde på et bedre, så lad os gøre det, men indtil videre hedder det altså integration. Og jeg vil gerne forsikre hr. Søren Krarup om, at jeg ingen illusioner har om, at man kan gøre tyrkere til danskere. Det hverken kan eller vil vi, men vi vil gerne have dem integreret i det danske arbejdsmarked; det er det, vi vil gøre til målet for alle bestræbelser.

Til hr. Kamal Qureshi: Vi vil gerne overveje at forpligte andre parter end kommunerne. Hr. Christian Brix Møller holdt et meget kreativt indlæg om, hvordan man kunne gøre det, nemlig ved at aftale med andre end kommunerne, at de kan varetage denne opgave. Nu er loven jo sådan, at kommunen bliver ankerstedet, men man kan udmærket forestille sig, at kommunen lader en virksomhed overtage integrationsopgaven på betingelse af, at virksomheden lever op til alt det, som kommunen ellers skulle have leveret op til.

Hvis hr. Christian Brix Møller mener, at lovforslaget er for stift på den måde, at det ikke giver mulighed for, at man kører de pågældende uden om kommunen og direkte ud til virksomhederne, vil jeg da gerne overveje det, men det bliver altså lidt vanskeligt at sidde i København og lave aftale med en støvsugerfabrik i Hjørring. Jeg tror, det er bedst, at Hjørring Kommune har et ansvar, og at det er Hjørring Kommune, som indgår den aftale.

Men jeg kan forsikre hr. Christian Brix Møller, at vi skal holde øje med, hvem der gør det godt, og hvem der gør det skidt. Vi skal få de gode eksempler til at sprede sig og inspirere, og vi skal sandelig også få de dårlige eksempler til at fremgå, og så må vi overveje, hvad vi kan gøre ved dem, der gør det dårligt.

Man taler så meget om i disse dage, at Farum Kommune skal under administration. Når det gælder lige præcis integrationsopgaven, er det vist de fleste andre kommuner, der trænger til at komme under administration, men det er en helt anden sag.

(Kort bemærkning).

Kamal Qureshi (SF):

To meget korte konkrete spørgsmål til integrationsministeren. Jeg takker i øvrigt integrationsministeren for, at han skarpt forklarede, hvad forskellen på assimilation og integration i hans verden er. Det er jeg glad for at høre.

Jeg vil gerne spørge: Kunne man forestille sig, at integrationsministeren kunne tænke den tanke, at man måske kunne lade pengene følge flygtningene, så de fik nogle penge til at gennemgå et integrationsforløb, sådan at de netop fik lov til at vælge, hvor de kunne ønske at tilrettelægge deres undervisning, om det var på en skole eller i en virksomhed eller en kommune, sådan at man derved også havde mulighed for at fratage kommunerne nogle midler, hvis ikke de varetog deres opgave godt nok?

Det er ikke en model, som jeg skal gøre mig klog på i detaljer, men en tanke, at man på den måde kunne sikre flygtningene mod dårlige kommuner.

En anden ting, jeg meget gerne vil give ministeren lejlighed til kort at sige noget om, er det, ministeren kom til at sige tidligere om arbejdsgivere, som havde ret til at frasortere folk på grund af hudfarve. Jeg vil gerne pointere, at der jo er en diskriminationslovgivning, der gør, at man hverken indirekte eller direkte må forskelsbehandle på grund af race, hudfarve, religion eller politisk anskuelse. Kan ministeren bekræfte, at der ikke er tale om moral, men at der er tale om ulovlighed, hvis man ikke overholder det?

Kl. 16.35

Integrationsministeren (Bertel Haarder):

Ja, det kan jeg bekræfte, og det håber jeg også jeg fik sagt til fru Anne Baastrup, der spurgte.

Hvad angår ideen med at lade pengene følge den pågældende, er jeg helt åben. Det kan jo ske

på flere måder, f.eks. ved at man lader pengene følge den pågældende ud i virksomheden, som derefter påtager sig et mere omfattende ansvar også for danskundervisningen, men man kunne også forestille sig, at den pågældende selv administrerede pengene. Det er jo en meget vidtløftig tanke, men jeg tør sige det, fordi jeg synes, fru Else Theill Sørensen så fremragende fik sagt, at det, der var problemet med de gamle handlingsplaner, var, at det blev til *behandlingsplaner*. Nu skal vi over altså over i noget, hvor der er langt større ansvar og pligt og tilknyttede rettigheder for den enkelte.

(Kort bemærkning).

Søren Krarup (DF):

Det er hr. Kamal Qureshis spørgsmål til integrationsministeren og integrationsministerens svar, der kalder mig herop for at forlænge en allerede meget lang debat. Jeg vil sige, at når der spørges, om det at kunne se forskel er en ulovlighed, vil jeg gøre opmærksom på, at at diskriminere både sprogligt og sagligt betyder at gøre forskel, at se forskel, og det er naturligvis noget, den enkelte har ret til.

Det er klart, at der kan være forbud imod det i loven; det er der i alle totalitære samfund, det var der i Sovjetunionen, det er der i alle totalitære samfund. I en retsstat derimod er man lige for loven, på samme måde som man i et kristent land er lige for Vorherre, men ellers er lighed netop ikke noget, der i den forstand skal gennemtvinges af en lov.

Derfor skuffer det mig, at integrationsministeren svarer ja til hr. Kamal Qureshis spørgsmål. Svaret er naturligvis: Det at se og gøre forskel ud fra en ganske fri afgørelse, som ikke har noget med lovgivningen at gøre, er aldeles ikke ulovligt, forbudt. Det er et spørgsmål, som ikke skal falde ind under loven, men som integrationsministeren så udmærket sagde, er det et moralsk spørgsmål.

(Kort bemærkning).

Kamal Qureshi (SF):

Jeg skal lade ministeren svare for sig selv, tror jeg. Det tror jeg ministeren er fuldt kapabel til. Jeg ved godt, at hr. Søren Krarup mener, at alting er eksistentielt, og at lovgivning er ligegyldig, men det synes jeg nu ikke.

Jeg vil så gerne støtte det her lovforslag. Jeg vil så gerne være med til at lave det her, for det med en forpligtende samarbejdsaftale er noget, der tiltaler mig enormt meget, men kunne mini-

steren ikke give mig nogle bud på, at der kunne laves noget, sådan at man også forpligtede modparten, at det ikke kun er flygtningene eller de familiesammenførte indvandrere, som man forpligter og kan sanktionere over for, hvis ikke de overholder deres del af aftalen, at man også fik en mulighed for at sanktionere over for kommuner og andre, som havde part i kontrakten. Det er vel meget almindeligt, når man indgår kontrakter, at der er sanktionsmuligheder over for begge parter, som bryder kontrakten.

Så hvis ministeren på et eller andet plan kunne sikre mig, at det kunne lade sig gøre, ville jeg så inderlig gerne støtte det her forslag.

Integrationsministeren (Bertel Haarder):

Hvis der er penge involveret, hvis man f.eks. realiserer tanken om at lade pengene følge den pågældende ud i virksomheden, vil der naturligvis være tale om en kontrakt, hvor der er pligter for den virksomhed til gengæld for de penge, der falder.

Hermed sluttede forhandlingen, og lovforslaget overgik derefter til anden behandling.

Afstemning

Formanden:

Jeg foreslår, at lovforslaget henvises til Udvalget for Udlændinge- og Integrationspolitik. Hvis ingen gør indsigelse, betragter jeg det som vedtaget. (*Ophold*). Det er vedtaget.

Den næste sag på dagsordenen var:

5) Første behandling af beslutningsforslag nr. B 80:

Forslag til folketingsbeslutning om styrket integration af udlændinge i Danmark.

Af Ritt Bjerregaard (S) m.fl.
(FremSAT 1/3 2002).

Forslaget sattes til forhandling.

Forhandling

Integrationsministeren (Bertel Haarder):

Beslutningsforslaget indeholder mange gode ting, som regeringen er enig i. Mange af forslagene har lighed med forslag i regeringens udspil af 5. marts. Regeringen er således enig med forslagsstillerne i følgende punkter:

For det første, at der skal indføres individuelle integrationskontrakter mellem den enkelte nye borger og kommunen inden for rammerne af introduktionsprogrammet for nyankomne. Det har vi fremsat et lovforslag om, som vi lige har behandlet.

Dernæst, at der skal oprettes regionale centre til kompetenceafklaring, så vi kan få afklaret vore nye borgeres kvalifikationer og få dem i gang med arbejde eller relevant videreuddannelse.

Kl. 16.40

For det tredje, at der skal skabes bedre mulighed for, at danskundervisningen kan foregå på arbejdspladsen eller i kombination med et job.

For at fjerde, at der skal gives bedre information om mulighederne for at blive iværksætter.

For det femte, at der skal arbejdes for integration på de offentlige arbejdspladser, så medarbejderskaren kommer til at afspejle befolknings sammensætningen.

For det sjette, at sprogstimuleringen af små børn skal styrkes, så de kan dansk, når de kommer i skole.

Og for det syvende, at kvaliteten af friskolerens undervisning skal sikres, så alle børn lærer de grundlæggende faglige færdigheder, som er nødvendige i det danske samfund og forberedes til et samfund med frihed og folkestyre. Det sidste er på vej til Folketinget i form af et lovforslag.

Alle disse tanker står centralt i regeringens eget integrationsudspil. Vi er indstillet på at drøfte tankerne videre med andre partier, som har den samme opfattelse, og er glade for dette indspil fra Socialdemokratiet.

Nogle emner som f.eks. styrkelse af indsatsen mod tvangsægteskaber og familierelateret vold har vi allerede haft forhandlinger med Socialdemokratiet og andre partier om i forbindelse med fordelingen af satspuljemidlerne. Det kom der nogle gode ting ud af, bl.a. de 10 mio. kr. til hjælp for unge, der er kommet i klemme i tvangsægteskaber.

Socialdemokratiet foreslår, at der afsættes midler til at styrke efteruddannelsen af de kom-